

(ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎಂ. ಪೂಣಚ್ಚ)
the difficulty for one Munsiff-Magistrate to dispose of both criminal and civil cases? ಎಂದು ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಸರಿಯಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎನ್. ಪುಟ್ಟಣ್ಣ.—ಆದರೆ ಪೆಂಡಿಂಗ್ ಕೇಸುಗಳು 901, ಮತ್ತು 118 ಎಂದರೆ ಒಟ್ಟು 1019 ಕೇಸುಗಳು ಪೆಂಡಿಂಗ್ ಇದ್ದರೆ ಜಸ್ಟಿಸ್ ಎನ್ನುವುದು ಜನಗಳಿಗೆ ದೊರೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ಸರಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎಂ. ಪೂಣಚ್ಚ.—ಅದು ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಮಾತು.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎನ್. ಪುಟ್ಟಣ್ಣ.—ಹಾಗಾದರೆ ಜನಗಳಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದ್ದವೆಂದು ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇ?

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎಂ. ಪೂಣಚ್ಚ.—ತಾವು (ಬಿ) ಮತ್ತು (ಸಿ) ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಉತ್ತರವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ 1784 ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಕೇಸುಗಳು ಮತ್ತು 1958 ಸಿವಿಲ್ ಕೇಸುಗಳಿದ್ದವು. ಅವುಗಳ ಪೈಕಿ 1811 ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಕೇಸುಗಳು ಮತ್ತು 1743 ಸಿವಿಲ್ ಕೇಸುಗಳು ಫೈನಲಾಗಿವೆ ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅಂತಹ ತೊಂದರೆ ಏನೂ ಆಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಇದು ಕ್ಯುಮುಲೇಟಿವ್ ಪ್ರಶ್ನೆ. ವರ್ಷೇ ವರ್ಷೇ ಡಿಸ್‌ಪೋಸಲ್ ನೋಡಿದರೆ ಇಲ್ಲಿಯ ಕೆಲಸ ಉತ್ತಮವಾಗಿದೆ ಎಂದು ತಮಗೇ ವೇದ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎನ್. ಪುಟ್ಟಣ್ಣ.—ಇಲ್ಲಿ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಮತ್ತು ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟರು ಇಬ್ಬರೂ ಇದ್ದರಲ್ಲವೇ?

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎಂ. ಪೂಣಚ್ಚ.—ತಮಗೇ ಗೊತ್ತಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎನ್. ಪುಟ್ಟಣ್ಣ.—ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಒಬ್ಬ ರೇ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟುಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಒಬ್ಬರಿಗೆ 1,800 ಕೇಸುಗಳು ಹೆಚ್ಚಲ್ಲ ಎಂದು ಅರ್ಥಮಾಡಿ ಸರಿಹೋಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎನ್. ಪುಟ್ಟಣ್ಣ.—ಎರಡು ಕೋರ್ಟುಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ರೆಪ್ರೆಸೆಂಟೇಷನ್ನು ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲವೇ?

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎಂ. ಪೂಣಚ್ಚ.—ಇದನ್ನು ಹೈಕೋರ್ಟಿನ ಚೀಫ್ ಜಸ್ಟಿಸ್ ಅವರು ಪರಿಶೀಲನೆ ನಡೆಸಿ ಅಲ್ಲಿರುವ ಕೆಲಸದ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ನೋಡಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಮುನ್ಸೀಫ್ ಮತ್ತು ಫಸ್ಟ್ ಕ್ಲಾಸ್ ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟರು ಇರುವ ಒಂದೇ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಎಂದು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿದರು. ಆ ಪ್ರಕಾರ 1ನೇ ನವಂಬರ್ 1956ರಿಂದ ಈ ವಿರ್ಪಾಡನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

Sri V. P. DEENADAYALU NAIDU.—Are the cases pending commensurate with the cases filed for that corresponding year, Sir?

Mr. SPEAKER.—The Hon'ble Member can calculate it himself.

Sri V. P. DEENADAYALU NAIDU.—What we have here is only cases pending; if we are given side by side cases filed, we will have an idea.

Sri C. M. POONACHA.—I was not very clear with the question that is put. However Government cannot assure that the cases to be filed should be commensurate with the number of

cases pending. That is a point which I am unable to understand myself.

Sri V. P. DEENADAYALU NAIDU.—When there were two courts, what were the reasons which prompted Government to combine these two courts?

Sri C. M. POONACHA.—I have answered that question already, Sir. The Chief justice of the High Court of Mysore after inspection found that there was not sufficient work for two courts functioning at Tiptur and suggested that the Munsiff-court as well as the First Class Magistrate court might be combined into a Munsiff-Magistrate court.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎನ್. ಪುಟ್ಟಣ್ಣ.—ಸಿವಿಲ್ ಜಡ್ಜ್ ತುಮಕೂರು ಇವರಿಂದ ಒಬ್ಬರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಇದನ್ನು ಬೈಫರ್ ಕೇಟು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸಿರುವ ವರದಿ ಬಂದಿದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎಂ. ಪೂಣಚ್ಚ.—ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎನ್. ಪುಟ್ಟಣ್ಣ.—ಈಗಲಾದರೂ ಎರಡು ಕೋರ್ಟುಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ?

Sri C. M. POONACHA.—This will be brought to the notice of the High Court for suitable action.

Sri B. RACHIAH.—What are the recommendations of the Mallappa Committee report with regard to this particular court, Sir?

Sri C. M. POONACHA.—They have not made any specific recommendations with regard to this particular place.

Mr. SPEAKER.—Question time is over.

Members' representation.

*ಶ್ರೀ ಕೆ. ಕೆಂಚಪ್ಪ (ಹಿರಿಯೂರು).—ಈ ಹೊತ್ತು ಸಭೆಯ ಮುಂದಿರುವ ವಿಧ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಡಿಮಾಂಡ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಾನು ಮಾತನಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ಡಿಮಾಂಡ್‌ಗಳನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಸುವ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಷಯ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈಗ ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ವಿಧ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಡಿಮಾಂಡು ನಿನ್ನೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿದ್ದು ಈ ಹೊತ್ತು ಚರ್ಚೆಯಾಗುತ್ತದೆ, ಹೀಗೆಯೇ 26ನೆಯ ತಾರೀಖಿಗೆ ಹಾಕುವುದನ್ನು 29ನೆಯ ತಾರೀಖು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು, 20ನೆಯ ತಾರೀಖು ಮಾಡಬೇಕಾದುದನ್ನು 22ನೆಯ ತಾರೀಖು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು, ಹೀಗಾದರೆ ಡಿಮಾಂಡುಗಳಿಗೆ ನಿಗದಿಯಾಗಿರುವ ಕಾಲ ಮುಗಿದು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಆ ಮೇಲೆ ಉಳಿದ ಬೇರೆ ಡಿಮಾಂಡ್‌ಗಳ ವಿಚಾರ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ ಕಾರಣ ನಾನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದೇನೆಂದರೆ, ಆಯಾ ದಿವಸಕ್ಕೆ ಹಾಕಿ

ಕೊಂಡಿರುವ ಡಿಮ್ಯಾಂಡುಗಳನ್ನು ಆಯಾ ದಿವಸವೇ ಮುಗಿಸಿದರೆ 29ನೆಯ ತಾರೀಖಿನವರೆಗಿರುವ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಡಿಮ್ಯಾಂಡುಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲೂ ಸದಸ್ಯರು ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಕೊಡಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸೂಚಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ನನಗೆ ನನ್ನ ಚೇಂಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದರೂ ಸಾಕಾಗುತ್ತಿತ್ತು, ಆದರೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಡಿಮ್ಯಾಂಡಿನ ವಿಚಾರದಲ್ಲೂ ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಸದಸ್ಯರು ಸಹಕರಿಸಿದರೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಮುಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಹೊತ್ತು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಡಿಮ್ಯಾಂಡನ್ನು ಮುಗಿಸಲು ನನ್ನ ಅಧ್ಯಂತರವಿಲ್ಲ, ಎಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ, ಒಂದು ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಬಂದು ನನಗೆ ತಿಳಿಸಿದರೆ ಅದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ.

*Sri G. SIVAPPA (Chitaldrug).—Sir, I was sitting first there. Then I was changed to some other seat. Again my seat was changed. And today again, I have been shifted to this seat. I want to bring to the notice of the Chair that, so far as men are concerned, it is all right. Our ladies claim equal opportunities and equal claims. But they do not want to sit at the back according to the alphabetical order. Sri Mallappa was sitting at the back yesterday. Today he is sitting in the front. The same thing with regard to another member.

Mr. SPEAKER.—Does this mean that the Hon'ble Member wants the ladies to go back and that he should sit here?

However, this is not my arrangement. I am not responsible for all these arrangements. The party is responsible for the arrangement. The Hon'ble Members will discuss in the party and come to me with an agreed solution. After that I will be guided by the wishes of the party. The Party Secretary gave certain suggestions and since yesterday this sort of arrangement has come into operation. There is another point. The ladies do not want to sit at the back because there are certain difficulties. So the ladies have come to their original seats and the other members have got those benches. If it is the wish of the party to carry out another arrangement, I have no objection.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಫ್. ಪುಟ್ಟಣ್ಣ (ತುಮಕೂರು).—ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ಸೀಟು ನನಗಂತೂ ಸಾಲದು.

ಶ್ರೀ ವೈ. ವೀರಪ್ಪ (ಹೊಳೆನರಸೀಪುರ).—ಸ್ವಾಮಿ, ಮಾನ್ಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸ್ನೇಹಿತರು ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬಂದು ಹೀಗೆ ಸೀಟುಗಳನ್ನು ಹಂಚಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರಿ, ತಾವೂ ಒಪ್ಪಿ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಸಂತೋಷ. ಅವರು ಹೇಗಾದರೂ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಲಿ, ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಸೀಟುಗಳನ್ನೂ ಅವರು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. . .

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಎರಡೆರಡು ಸೀಟುಗಳನ್ನು ಕೊಡಿಸಿ ಒಂದೊಂದಾಗಿ ಮಾಡಿದೆ, ಅಷ್ಟೇ, ಇನ್ನೇನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಕೆಲವರು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ತಾವು ಕುಳಿತಿರುವುದು ತುಂಬ ದೊರವಾಗುತ್ತದೆ, ಇತರರು ಮಾತನಾಡುವುದೂ ನಾನು ಮಾತನಾಡುವುದೂ ಕೇಳುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ ಮೇಲೆ, ಅವರು ಸ್ವಲ್ಪ ಮುಂದೆ ಬರುವಂತೆ ಸೀಟುಗಳನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿದೆ. ಇಷ್ಟೇ ಉದ್ದೇಶವೇ ಹೊರತು ಇನ್ನಾವುದೂ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಪುಟ್ಟಣ್ಣನವರು ಸೀಟುಗಳನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ದೊಡ್ಡದು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರು, ಅಷ್ಟು ಮಾಡಬೇಕೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಫ್. ಪುಟ್ಟಣ್ಣ.—ಮೂರು ಅಂಗಲದಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅಗಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಟಿ. ದಾಸಪ್ಪ (ಹಾಸನ).—ಕಾನೂನಿನ ಪ್ರಕಾರ ನಮ್ಮ ಸೀಟುಗಳಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡೇ ಮಾತನಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ಆದುದರಿಂದ ಸರಿಯಾಗಿ ನಮ್ಮ ಸೀಟುಗಳು ಯಾವುದೆಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಗೊತ್ತುಮಾಡಬೇಕು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಎಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ಸಹಕರಿಸಿ ಒಂದು ಏರ್ಪಾಡನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಒಂದು ಪಕ್ಷದವರು ಒಂದು ರೀತಿ ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಇನ್ನೊಂದು ರೀತಿ ಹೇಳಿದರೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

Sri T. PARTHASARATHI (Malleswaram).—Sir, I gather from you that the Party Secretary is responsible for this arrangement. May I know which Party Secretary, Sir?

Mr. SPEAKER.—Party means the party in power. The other parties are called the Opposition parties.

Sri T. PARTHASARATHY.—May I bring to the notice of the Chair that the Secretary who was responsible has taken a very advantageous position without sacrificing his place?

Mr. SPEAKER.—It is wrong information to say that he has not sacrificed. It is I who have been responsible to bring him here. In fact, I do not want to fix the responsibility on him. It is wrong to say that. He has helped me so far.

*Sri H. M. CHANNABASAPPA (Krishnarajanagar).—Sir, I would like to bring to your notice, Rule No. 11 which reads: "The members shall sit in such order as the Speaker may determine." That is what the rule says. You determined a certain manner in

(SRI H. M. CHANNABASAPPA)
which we had to sit in the commencement and we accordingly obeyed. Later on, you determined a different order and certain seats were allotted to us. We sat in those seats. And now certain seats are allotted to us in a different way. How can one say that these seats are not allotted without your knowledge and that things are not done without your knowledge and we are not called upon to sit in places fixed by somebody else? I can only sit in a place where the Chair provides me to sit. It would not be correct for any party to fix seats for us. So I would request the Chair to let us know whether these seats are arranged as per your instructions. Otherwise, we refuse to sit in those seats.

Mr. SPEAKER.—I agree that it is the Speaker's right to make the seating arrangements in the Assembly. I did make arrangements accordingly. But there was a lot of trouble. Some members came to me and represented that the seating arrangement was not correct. So, I asked such members whether they could help me in making the seating arrangement. Naturally I had to ask the members of the Opposition party and also the members of the Party in power. After consulting them I have made this arrangement. If it is the desire of the Hon'ble Member Sri H. M. Channabasappa to fix the responsibility on the Chair, I take it willingly.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—I have no right to fix the responsibility on you, Sir.

Mr. SPEAKER.—I accept the responsibility. It has been done under my instructions and I have done it in consultation with the Party in power and other members. If the present arrangement is not agreeable to the members, the Party can discuss all these things and I will give a chance to the Opposition members also to come to some understanding and suggest an arrangement which will be suitable to all.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—I would not have raised this if I had known that the Chair took the responsibility. I thought that the

Chair disowned the responsibility in the matter and therefore I raised it.
Mr. SPEAKER.—I have not disowned the responsibility.

ಡಾ|| ಟಿ. ಪಾರ್ಥಸಾರಥಿ(ಮಲ್ಲೇಶ್ವರ).—ತಾವೀಗ ಈ ಸೀಟುಗಳನ್ನು ಹೀಗೆಲ್ಲ ಬದಲಾ ಪಣಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ ನಾವು ಎಷ್ಟು ಹುಡುಕಿ ದರೂ ನಮ್ಮ ಸೀಟುಗಳೇ ಕಾಣುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ತಾವು ಒಬ್ಬರನ್ನು ಗೈಡ್ ಮಾಡಲು ಇಡಲೇ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈಗ ನಾನು ಇಷ್ಟು ಉದ್ದಪಾಠ ಮನುಷ್ಯ ನಾದರೂ ತಮ್ಮ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಳು ವುದೇ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಮೇಲಾಗಿ ನಮ್ಮ ಶ್ರೀ ನರಸಿಂಹರಾಯವರಿಗಾದರೂ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಕರುಣೆ ವಿಲ್ಲ; ಆದರೂ ಅವರು ನನ್ನ ಸೆಕೆತರು. ಇದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಕೆಲವರಿಗೆ ದೊಡ್ಡ ಬಾಗಿಲಿನಿಂದ ನೇರವಾಗಿ ಬಂದು ತಮ್ಮ ಸೀಟುಗಳಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಕೆಲವರಿಗೆ ಈ ಅನುಕೂಲವಿಲ್ಲ.....

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅನುಕೂಲವಿರತಕ್ಕ ಕೆಲವರು ಈ ಕಡೆ ಯಿಂದ ಬರುತ್ತಾರೆ; ಕೆಲವರು ಆ ಕಡೆಯಿಂದಲೂ ಬರುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಫ್. ಜಿ. ನರಸಿಂಹೇಗೌಡ (ಶ್ರವಣಬೆಳ ಗೊಳ).—ಸ್ವಾಮಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ಹಿಂದೆ ತಾವು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಿಗೆ ಯಾವ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಗೊತ್ತುಮಾಡಿದ್ದೀರೋ ಆ ಸ್ಥಾನವನ್ನೇ ತಾವು ಬದಲಾವಣೆಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ತಾವು ಮೊದಲು ಮಾಡಿದ್ದ ವಿರ್ಪಾಡು ನಮ್ಮ ಹಕ್ಕುಬಾಧ್ಯತೆಗೆ ಅನುಗುಣ ವಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ತಾವೀಗ ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರ ಗೌರವಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿದ್ದ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ ಆ ಜಾಗವನ್ನು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಸ್ಪೀಕರ್ ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕದ್ದು ನಮ್ಮ ಲೇದರ್ ಅವರ ಘನತೆಯನ್ನು ತಾವು ಕಡಮೆಮಾಡಿದಂತಾಗಿದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನಾವೀಗ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಸ್ಪೀಕರನ್ನು ಮೊ ದಲು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳು ತಿದ್ದ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ವಿರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರ ಬೇರೆ ಕಡೆಯಾಯಿತೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಾದದ್ದಲ್ಲ. ತಾವು ಬೇರೆ ಸಭೆಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಿ. ಲೋಕ ಸಭೆ ರಾಜ್ಯ ಸಭೆ ಇತ್ಯಾದಿಸಭೆಗಳಿಗೆ ತಾವು ಹೋಗಿ ನೋಡಿ ದರೆ ನಾನು ಈಗ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಸ್ಪೀಕರಿಗೆ ಯಾವ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದೇನೋ ಅದೇ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಯನ್ನು ತಾವು ಅಲ್ಲಿಯೂ ನೋಡಬಹುದು. ಅಂಥ ಸಭೆ ಗಳಲ್ಲೂ ಹೀಗೆಯೇ ಕೂಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮದರಾಸು ನಲ್ಲೂ ಸಹ ಹೀಗೆಯೇ ಇದೆ. ಹಾಗೆ ಒಂದು ವೇಳೆ ತಮಗೆ ಇಷ್ಟವಿದ್ದರೆ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಸ್ಪೀಕರನ್ನು ತಮ್ಮ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ. ಅವರಿಗೆ ಈಗ ಅವರು ಕುಳಿತಿರುವ ಸ್ಥಾನ ವಿನಾ ಬೇರೆ ಯಾವುದೂ ಸರಿಯಾದದ್ದಲ್ಲ. ಅವರು ಕುಳಿ ತುಕೊಳ್ಳಲು ಇರತಕ್ಕ ಅವಕಾಶ ಎಂದು; ಒಂದು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಈಗ ಕುಳಿತಿರು ವಂತೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವುದು. ಅದು ತಪ್ಪಿದರೆ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ಗಳ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವುದು. ಆದರೆ ಅವರಿಗೆ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಗಳ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಲು ಇಷ್ಟವಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಕಂಡುಬರಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ತಾವುಗಳೆಲ್ಲ ಇಷ್ಟು ಸಣ್ಣ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಹೀಗೆಲ್ಲ ಗದಲಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಾದ ದ್ದಲ್ಲ ನಾನೇನು ಈಗ ಒಂದು ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದೇ ನೋ ಇದು ಲೋಕ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ವಿರ್ಪಾಡವಿರತಕ್ಕಂಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಗನುಗೂಡಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಯು. ಎಂ. ಮಾದಪ್ಪ (ಚಾಮರಾಜನಗರ).—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ. ನನಗೆ ತಿಳಿದಿರುವ ಮಟ್ಟದ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಸ್ಪೀಕರುಗಳು ಇತರ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಭೆಯ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಸ್ಪೀಕರ್ ಚುನಾವಣೆಗೂ ಮೊದಲೇ ಒಂದನೇ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಎರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಿಗೆ ಕೊಡಲಾಗಿತ್ತು. ಈ ಪದ್ಧತಿ ಕಳೆದ ಐದು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಇದ್ದಿತು, ಕಾರಣ ಎರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಸಭೆಯ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಭಾಗವಹಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಸ್ಪೀಕರ್ ಅವರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಸ್ಪೀಕರ್ ಅವರು ನಮ್ಮ ನಾಯಕರಿಗಿತ್ತಿದ್ದ ಜಾಗವನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದು ಅದೃಷ್ಟ ಪಕ್ಷದ (Party in power) ಘನತೆಗೆ ಸರಿಯಾದದ್ದಲ್ಲ; ತಾವು ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಪಾರ್ಲಿಯಂ ಘನತೆಯೇನೂ ಹೋಗಿಲ್ಲ. ಈಗಲಾದರೂ ತಾವು ಆಗಲೇ ತಿಳಿಸಿದಂತೆ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಗಳ ಹತ್ತಿರ ಇಲ್ಲವೇ ತಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಸ್ಪೀಕರಿಗೆ ಸ್ಥಾನ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಾವು ಯಾವುದಾದರೊಂದನ್ನು ಅನುಕರಣೆ ಮಾಡಲೇಬೇಕು. ನಾವೀಗ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ರೋಕ ಸಭಾ ಅನುಕರಣೆಗೆ ಸರಿಯಾಗಿದೆ. ನಾನಾಗಲೇ ಹೇಳಿದಂತೆ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಸ್ಪೀಕರಿಗೆ ಆ ಎರಡು ವಿರ್ಪಾದುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದನ್ನು ಮಾಡಲೇಬೇಕು. ಬೊಂಬಾಯಿ ಅಸೆಂಬ್ಲಿಯಲ್ಲೇನೋ ಒಂದು ರೀತಿಯಿದೆ. ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಬೇರೆಇನ್ನೆಲ್ಲೂ ಆ ರೀತಿವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗ ಅವರನ್ನು ಎಲ್ಲಿ ಕೂಡಿಸಲಾಗಿದೆಯೋ ಅದೇ ಸರಿಯಾದಂಥ ಪದ್ಧತಿ. ಅವರನ್ನು ಎರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರ ಪಕ್ಕಕ್ಕೆ ಕೂಡಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಎರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಗೌರವವಿನ್ನೂ ಅಧಿಕವಾದಂತಾಯಿತು ಇನ್ನು ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಸ್ಪೀಕರ್ ಅವರು ಈ ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯಕರಾಪಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಬೇಕೋ ಬೇಡವೋ ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅವರು ಹೀಗೆಯೇ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ಒಂದು ಖಚಿತವಾದ ರೂಲ್ಸ್ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮೌಲಂಕರ್ ಅವರು (ರೋಕ ಸಭಾ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು) ಜೀವಂತರಾಗಿದ್ದಾಗ ಈ ವಿಧವಾದ ಅನೇಕ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ನಾವು ಅವರಿಗೆ ಕೇಳಿದ್ದೆವು. ಆಗ ಅವರು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ “ನೀವುಗಳೂ ಅಂಥ ಚರ್ಚೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಲೇ ಬಾರದು-ನೀವು ಯಾವ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಬಾರದು” ಎಂಬುದಾಗಿ ಅವರು ನಮಗೆ ಒಂದು ಆಜ್ಞೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು.

Sri B. R. SUNTHANKAR (Belgaum I).—It has become very inconvenient and un-comfortable for us to move from behind and there is no sufficient place for us to come and go because you have put up another bench in the backside. This should be removed. That is all my request.

Mr. SPEAKER.—I had given out my ideas in Kannada. That is why the Hon'ble Member has not understood. I agree, there is some difficulty. But that difficulty can be solved if the Hon'ble Member takes his seat on this side. I had to make this arrangement because Members who were sitting on back benches were not in a position to

hear me. When we get the new microphone arrangement we can revert to the old arrangement

2-30 P.M.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ (ಗುಬ್ಬಿ).—ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕಲ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪೆಂಚು ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ. ಅದು ಏನಾಯಿತು ಸ್ಪೀಕರ್ ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಇನ್ನೂ, ಬಂದಿಲ್ಲ, ಬರುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ದುಗ್ಗಪ್ಪ (ಚಿತ್ರದುರ್ಗ).—ಆನಿ ವಾರ್ಯವಾಗಿ ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ ನನ್ನ ಸಿಟಿನ ಮುಂದೆ ಅಪೋಸಿಷನ್ ಮೆಂಬರುಗಳು ಇದ್ದಾರೆ, ಹಕ್ಕದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ, ಹಿಂದೆಯೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯೂ ಅಪೋಸಿಷನ್ ಮೆಂಬರುಗಳಿದ್ದು ಮಧ್ಯೆ ನಾನು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಆ ಪ್ರಕಾರ ಇದ್ದರೆ ಪರವಾಗಿಲ್ಲ. ಮಿತ್ರ ವಾದರೂ ಹಿಂತೆಯಿಲ್ಲ, ಅದರಿಂದೇನೂ ದೊಡ್ಡ ಘಾತ ವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಡಾ. ಸರೋಜ್ ಬಿ. ಕೆ. ನಾಗೂರ್ (ಬಿಜಾಪುರ).—ಹೆಸರು ಹಾಕಿದ ನಂತರ ನಮ್ಮ ನಮ್ಮ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ ಈಗ ಮೂರು ದಿವಸಗಳಿಂದ ನನ್ನ ಹೆಸರು ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಎರಡನೆಯವರ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದೇನೆ. ಅವರು ಬಂದು ನನ್ನ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಏಕೆ ಕುಳಿತಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಬೇಕಾದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಜಾಗ ತೋರಿಸಲಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬರನ್ನು ಕಳಿಸುತ್ತೇನೆ.

I am now proposing that I should not hear any more representations on this. We have lost precious time. Representations will hereafter be heard on certain days only. That I will discuss with the Leader of the House and the Leader of the Opposition and come to an understanding, because I find all these matters take a lot of time. Now it is 2-30. It has taken more than half an hour. It is not right that the precious time of the House should be taken away like this. Any representation might be made to me in my Chamber. If Hon'ble Members want to raise it in the House, that can be done only on certain days and not on all the days.

BUDGET FOR 1957-58—DEMANDS FOR GRANTS.

Demand No. 20—Education.

37—Education.

Mr. SPEAKER.—Motion moved :

“That a sum not exceeding Rs. 10,55,11,900 be granted to the Government to defray the charges